

Joaquim Busquets i Gruart, en el record

MILA TORRES

Ara és un bon moment per recordar la figura de Joaquim Busquets i Gruart (Sabadell, 7 de gener de 1930 – 30 de desembre de 2011). Fou artista plàstic, empresari i patró fundador de la Fundació Amics de les Arts i de les Lletres de Sabadell — actual Fundació Ars— des del 15 de juliol de 1987 fins al 18 de novembre de 1998, moment en què va ser nomenat patró d'honor, càrrec que va exercir fins a la seva mort.

Dic que ara és un bon moment perquè fa un any del seu traspàs, però sobretot perquè en moments de desencís, tristor i depressió acumulats en la societat, el poble, el país i, fins i tot, el món, el fet de recordar una persona lluitadora, plena d'energia, que escoltava el seu *grillo parlante* per tirar endavant tot allò que es proposava, és un alè d'esperança, una guia per seguir, un exemple per copiar. Seguint el seu tarannà, hauríem d'estar plens d'il·lusió per fer tot allò que desitgem. Per això, farem un petit recorregut per la seva experiència vital i ens adonarem del que significa lluitar, treballar, estimar i posar el màxim d'energia en la tasca diària.

El 1942 —als dotze anys— va pintar el primer quadre. Dos anys després inicià la formació artística sota la tutela de Manuel Rallo. Al mateix temps anava a l'Escola Industrial d'Arts i Oficis de Sabadell, on estudiava comptabilitat, i completava la seva formació aprenent l'ofici d'impressor a l'empresa familiar. El 1946 dissenyà la primera col·lecció d'estampes religioses per a la impremta i el 1951, la primera col·lecció de felicitacions de Nadal. Es va casar el 1956 amb Rosa Artigas i va tenir tres fills: Mariona, Pere i Salvador. Es transformà en un executiu de visió clara i formà una empresa de forta expansió tant al país com fora de les nostres fronteres.

El 1976 va començar a preparar la seva primera exposició, que tingué lloc el 1978 a La Pinacoteca, de Sabadell. L'obra se centrava en un realisme paisatgístic i figuratiu. El 1981 exposà aquarel·les. El 1982 dedicà una exposició a mossèn Camil Geis a la Galeria Tot Art, amb sis retrats del poeta i paisatges gironins i vallesans relacionats amb ell. El maig de 1983 exposà al Palau de

Caramany a Girona. En aquesta època les exposicions es produïren a un ritme sostingut. L'any següent, el 1984, exposà a Sabadell, a la Galeria Intel·lecte, i repetí a la mateixa galeria el 1986 presentant litografies creades amb una tècnica especial d'impressió. L'any 1988 començà a exposar a Barcelona, a la Galeria Comas del passeig de Gràcia.

Als anys noranta, amb la nova dècada, les expectatives creatives de l'artista augmenten. Decora les esglésies de Perafita, la capella del Santíssim de l'església de Matadepera i l'església parroquial de Sant Feliu de Sabadell. Al mateix temps continua fent exposicions individuals tant a Sabadell com a Barcelona.

A començaments del segle XXI, l'artista inicia el projecte *Abecedari dels estils de la pintura moderna i contemporània*. Està format per vint-i-sis obres corresponents cada una a un estil artístic diferent. El títol respon a la necessitat de relacionar cada lletra de l'abecedari amb un estil distint, des del Renaixement fins avui. L'artista beu de les fonts amb la visió pròpia d'un home dels segles XX-XXI; analitza, estudia, aprèn i tradueix cada època, passant per la història de l'art i sintetitzant filosòficament tots els moviments que s'han produït amb el pas dels anys. Amb aquest projecte Busquets pretenia integrar-se plenament en cada estil i fer-se'l propi, però amb independència; aconseguir esdevenir un artista que es traslladés en el temps però continués sent ell mateix, amb el seu propi llenguatge plàstic. Per tant, en el conjunt de la col·lecció es poden veure obres de tècniques diferents, amb un eix

*Busquets
Gruart,
l'any 2003,
al costat
de l'obra
Pop Art*

Futurisme,
una de les obres
de la sèrie
Abecedari
dels estils
de la pintura
moderna

vertebrador: la temàtica veneciana. Aquest projecte va provocar la creació de la Fundació Privada Joaquim Busquets, seu d'aquesta col·lecció i amb funcions de difusió cultural, ja que disposa d'una sala per a exposicions temporals d'artistes locals. Aquesta fundació, des de la mort de l'artista, resta inactiva. Potser fóra ara el moment adequat per fer-la ressorgir en record de l'artista, per potenciar l'art, l'expressivitat creativa i l'esperit de lluita, i per aconseguir una llum d'esperança i d'il·lusió.

Més endavant, Busquets creà la col·lecció *Els quatre estils*, una sèrie que introdueix una visió de l'art totalment innovadora. Es va atrevir a abordar diferents estils artístics sota un mateix quadre. La idea era absolutament nova i el resultat va ser una col·lecció d'obres en la qual es pot apreciar el domini no només pràctic sinó també teòric de l'art per part de l'artista. Cada quadre està plantejat des de quatre estils artístics diferents: l'hiperrealisme que reproduïx la realitat amb el més mínim detall; l'impressionisme que s'allunya d'aquesta realitat per interessar-se més per la incidència que pot provocar la llum sobre els colors i la captació del moviment dins la composició; l'abstracció informalista que abandona totalment la plasmació de la realitat figurativa per preocupar-se per les formes i els colors; i el minimalisme que utilitza formes geomètriques simples, colors purs i superfícies netes. L'estil minimal apareix en la composició global del quadre. Els altres estils són els encarregats d'interpretar el tema, sigui paisatge o figura, i es presenten de diferents maneres.

En unes obres utilitza la repetició temàtica exacta per tractar l'impressionisme, l'hiperrealisme i l'abstracció, com si les reiterés en tres estils diferents. Aquestes creacions són totalment didàctiques, perquè s'observa, amb gran exactitud, la dissemblança entre elles.

En altres, és un únic quadre el que està tractat en els tres estils: una part impressionista, una altra d'hiperrealista i una altra d'abstracta. I tot dins d'una composició minimalista. I en les restants, el punt comú és el tema general.

La base que dona unitat a la col·lecció és que cada obra està feta en quatre estils artístics. Dins d'aquesta unió hi ha una

gran diversitat quant a temàtica, composició i tonalitats, que és el que fa més atractiu el conjunt.

Després d'aquesta col·lecció, l'artista duu a terme la sèrie *Variacions*, en què torna a treballar en diferents estils. Així, ens presenta obres que van des de la més pura figuració fins a l'abstracció o al minimalisme. Els diferents estils artístics no són per a ell cap impediment perquè els domina tots i sap apreciar el que tenen de significatiu i d'únic cadascun. *Variacions* resumeix el sentit de cada creació, ja que en cada obra se'n presenten diverses, amb un únic tema expressat amb diferents maneres i estils. És a dir, cadascun dels quadres podria haver estat nucli d'una exposició, ja que d'un se'n poden treure molts (dos, cinc, quinze...). Si s'ho hagués proposat, amb un tema podria haver ocupat una sala, però tota aquesta feina la va fer quadre per quadre.

L'artista Joaquim Busquets presentava unes creacions que es troben fora de les obres "habituals". La seva obra té un caire especial que la fa totalment diferent tant en la temàtica com en la presentació. Busquets deixava anar la seva potent imaginació i amb ella, partint de la base d'una tècnica acurada, d'un dibuix precís i d'una manera de fer disciplinada, es posava a treballar. Els resultats són ben visibles en les seves obres. Deia que les característiques que cal tenir per ser un artista són la sensibilitat, la intel·ligència, la retentiva, la formació, la tècnica i molta voluntat. No són les mateixes que cal tenir per desenvolupar qualsevol labor? Pensem, reflexionem i adquirim tots aquests trets per progressar en el món actual. Seguim les passes d'aquest home.

Mila Torres és doctora en història de l'art

Referències bibliogràfiques

- David, J. *J. Busquets Gruart*. Sabadell: 1979. Quadern, pàgina 269.
 Alfaro, R. *Busquets en Sala Gabernia*. Barcelona: 1980. Hoja del Lunes.
 Manzano, R. *Busquets Gruart*. Barcelona: 1981. El Noticiero Universal.
 David, J. *Olis de Busquets, homenatge a Mn. Geis*. Sabadell: 1982. Diario de Sabadell.
 Torres López, M. *Abecedari dels Estils de la Pintura Moderna*. Sabadell: 2002. Fundació privada Joaquim Busquets.